

GEIGARRIA: FILOSOFO EUSKALDUNAK

Ez da erreza izaten sarritan nor dan filosofo jakitea, batez be filosofia ta teologia batera joiazan aldian, baiña filosofia'ren edestia ikusi ondoren, ezin dot itzi agertu barik gure filosofoak zeintzuk izan diran.

Erromatarren aldian jakitun aundi bi izan genduzan Euskalerrria'n, lenengo gizaldian Kintiliano eta laugarrenean Prudentzio.Zalantza barik ba-euken euren filosofia eta euskaldunak be ba-ziran, erromatar jantzita egon arren.

Bisigoten aldian ez daukagu barri aundirik, baiña bai Kordoba'ko Eulojio'k gure lekaide-etxeetara egin eban ikustaldia eta emen jakitun asko aurkitu ebala diñon eskutitza. Liburutegi onak aurkitu ebazan, batez be Leire'n, eta liburuen artean filosofikoak be bai.

Arabiarren aldian Muskaria'n aurkitzen doguz Banu Kasi'tarrak euskaldunakaz artu-emonetan eta emendik zabaldu zan filosofia,legetza,elertia ta medikuntza, dana nastean.

Ikastetxe nagusietan be agertzen dira euskaldunak filosofia ikasten, esaterako Lerida'n, Jone Albrit lagun ebela eta ikasle naparrak aurkitzen doguz Alemania'n, Paris'en, Tolosa'n Montpellier'en, Erroma'n ,Bologna'n, Oxford'en eta Kanbridge'n.

XV gizaldian Getaria'ko Martin Kontantza'ko Batzar Nagusian agertzen da, Biana'ko Martin IV Alejandro aita Santuaren teologo zan, Arrasate'ko Meltxor Alkala'ko erretore.

XVI gizaldia urrezko gizaldia da euskal filosofo ta teologoentzat.Iratxe ta Oñate'ko ikastetxe nagusietan ugari daukaguz olako jakitunak.

Ez dogu aitzu bear Bitoria'ko Frantzisko, Salamanka'ko irakaslea.Onen filosofia geien agertu da eskubide-arloan eta ospetsuak dira bere "Relecciones de Indis", laterri-arteko eskubide-arloaren sortzaille diranak. Onen denporakoa da Arrasate'tik urtena da Domingo Bañez

Doctor Nabarrus esaten jakon Azpilikueta'ko Martin Filosofoari.Baztan'en jaioa eta Xabier'en osabea zan. Eta berak esana da:"Pozik nago naparra ta euskalduna nazelako". Eta euskerea asko goratzen eban.

Bartolome Karrantza teologo ta filosofo ospetsua Miranda de Arga'koa zan.

Aldi orretakoak dira josulagunen arteko filosofoak, esaterako Martin Olabe gasteiztarra eta Trento'ko izlaria.

Descartes'en inguruan agertzen jaku Donibane Garazi'ko Juan de Huarte.Onek argitu eban Monteskieu eta enpirismoari bideak zabaldu eutsozan.

Nominalismoaren sortzailleen artean daukagu Paris'ko Ikastetxe Nagusian Zelaia'tar Juan.

Eskoto'ren jarraitzailleak ziran Berantebilla'tar Pedro,Tolosa'tar Frantzisko, Iribarne'tar Juan, Luis Pueyo eta beste lagun batzuk.

Akino'ko Tomas deunaren jarraitzailleak asko eta asko izan ziran euskaldunak

Filosofo ospetsua dogu Urraburu'tar Juan Jose Zeanuritarra, Gregoriana'n filosofi-irakasle izan zana eta liburu lodiak ta irakurgarriak idatzi ebazana

Unamuno bera, iñoz euskerea gorotatzen agertzen dana, euskalduna eta filosofo ona da.Irakurri Salbatore Mitxelenaren Unamuno ta Abendatz liburua.Unamuno'k Alemania'ko filosoforik ospetsuenakana urreratzen gaitu euskaldunak. Kierkegaard irakurteko ta ulertzeko, onen izkuntza ikasi eban. Beragaz batera daukagu Garagorri Paulino bere agertzaillea..

Juan Zaragueta izan gendun beste filosofo ospetsu bat, irakasten eta liburuak idazten ona eta onen inguruan Xabier Zubiri.

Europa'ko alde guztietan eta aldi guztietan antxe egon gara euskaldunok filosofia ikasten eta irakasten eta batzutan, Frantzisko de Bitoria'ren antzera, zarata aundia atera dogu munduan.

Amaitzeko irakasle izan dodazan filosofo on bi aitatu bear dodaz, esker onez:Oraindiño bizi da Urbako Gil irakasle sakona eta Rordiguez de Yurre Gregorio, etika eta gizarte arloetan irakasle guztiz ona.

OLAZAR'tar Martin'ek

Bilbao
UDALA
AYUNTAMIENTO

IPUIN SARIKETA (BILBAO'KO UDALAREN BABESPEAN)

EUSKARAZALEAK ALKARTEA'K, urte guztietan lez aurten be, ipuin sariketea iragarten dau, oiñarri-arauak oneik dirala:

- Ipuinak euskeraz eta erriak erabilten dauan euskalkia erabilliaz idatziak izan bearko dabe eta idazkerea, EUSKERAZAINZTA'k argitaratua eta ZER aldizkarian erabilten dana.
- Ipuinak asmatuikoak edo errian batuak izango dira, ez idatzita dagozanak edo itzulpenak.
- Luzeera iru orrialdetik lau orrialdera, idazkiñez idatzita eta bitarte bi dirala. Saria irabazten dabenak ZER'en argitaratuko dira. Saririk irabazten ez dabenak be bai ipuiñaren barrenean idazleak baimena emoten dauanean.
- Azillaren azkenerako EUSKERAZALEAK ALKARTEA'ren etxean (Bilbao'ko Colon de Larreategi, 14, 2ª eskoia) egon bear dabe. Abenduaren azkenerako emongo da maikoen erabagia eta Zer'en agertuko da, Urterilllean.
- Sariak bost izango dira:

1.ª 300,50 euro	4.ª 120,20 euro
2.ª 240,40 euro	5.ª 60,10 euro
3.ª 180,30 euro	
- Ipuinak izen ordeagaz bialdu eta karta-azal txiki baten barruan izen-ordea ta izena.
- Epea zemendiaren 30'e an amaituko da, eta aurten ez da luzatuko.